

at man i saadanne Traktater maatte forbeholde sig en saadan Undtagelse. Med andre Ord: I de Diger, man den Gang vilde bygge mod Krigens Oversvømmelse, var der et Hul. Nu kan man sige: „Ja men det er dog kun et lille Hul, men hvad der kan ske, naar Lidenskaberne komme i Bevægelse, og Hullet derved forstørres, saa at Havets Bølger kunne strømme ind, behøver man ikke nærmere at udmale. Altsaa, alle Partier i Danmark ere i dette Øjeblik med Hensyn til Anerkendelse af Grundsaetningen om Voldgift — idet jeg forudsætter Tilslutning fra alle Sider til denne Traktat — enige i at gaa videre, end den mest betydelige af de danske Fredsvenner den Gang troede at burde gaa.

Det er den Forandring, der er sket, og at denne Forandring er sket her i Landet, hænger sammen med den Forandring, der er sket uden for Landet. Den Gang rettede de forenede Stater i Amerika en Anmodning til de europæiske Stater om at afslutte med dem en vedvarende Voldgiftstraktat, og hvad svarede de europæiske Stater? Der var ikke en af de europæiske Stater, der den Gang modtog dette Tilbud. Men nu kappes næsten alle de europæiske Stater om at afslutte vedvarende Voldgiftstraktater indbyrdes. Saa stor er Forskellen mellem før og nu.

Imidlertid, naar man har sagt dette, maa man jo indrømme, at denne Sag ogsaa kan ses fra en anden Side. Først ligger det nær at spørge over for denne ideale Voldgiftstraktat, som her ligger for os til Godkendelse, om der slet ikke kan paapeges nogen Skygge eller Mangel ved denne Traktat. Jeg ved det ikke med Bestemthed, men det synes mig dog, at den Omstændighed, at der i Artikel 2 kræves en særlig Voldgiftsantagelse, inden den af Magterne, der føler sig forurettet, kan naa frem til Domstolen, er en Mangel, en Mangel ganske vist, som rimeligvis var nødvendig, men en Mangel, som formentlig kunde afhjælpes, hvis de civiliserede Stater, ligesom de have oprettet en vedvarende Voldgiftsdomstol til Afgørelse af Stridigheder, ogsaa vilde foreskrive faste Regler for Proceduren ved denne Domstol. At derimod Bestemmelsen i Artikel 3, der blev fremhævet af den ærede Udenrigsminister, ifølge hvilken visse Sager ere undtagne fra at komme for Voldgiftsdomstolen i Haag, ikke er nogen Mangel, er sikkert nok, thi den gaar ud paa, at disse Sager henvises til anden retlig Afgørelse inden for Statens Grænser.

Saa er der imidlertid et andet Spørgs-

maal. Det er jo sikkert nok, at den Dag, da Danmark kan faa oprettet vedvarende Voldgiftstraktater af samme Indhold som denne med alle Nabostater, den Dag kan man sige, at Danmarks Tilværelse som Stat efter menneskelig Forstand er betrygget. Men hvorledes staar det nu i saa Henseende? Ja, naar man ser paa de smaa Stater, der er blandt vore Naboer, saa maa man vel sige, at der er godt Haab. Norge har gennem en Aarrække været Foregangsmand i Voldgifts- og Freds-sagen, fra den Side kan næppe nogen Vanskelighed være til Stede. I Spidsen for den svenske Stat staar i dette Øjeblik en Statsmand, som i Fjor Efteraar i Paris gjorde sig til Talsmand for Tanken om Europas forenede Stater, altsaa som, det maa antages, en ubetinget Tilhænger af Voldgiftstanken. Spørge vi imidlertid om, hvorledes vi ere stillede over for de store Stater, da vide vi, hvorledes vi ere stillede over for Rusland. Desuden er der Storbritanien og Irland og det tyske Rige. Der er vel ikke nogen, der tør sige, at vi have Haab om i en nærmere Fremtid at kunne opnaa vedvarende Voldgiftstraktater med disse Stater af lige Indhold med nærværende Traktat. Nu kan det jo ikke nægtes, at det navnlig er i Forholdet mellem en Stat og dens Nabostater, at Trangen til at faa bygget et saadant solidt Dige mod Krigens Oversvømmelser er til Stede. Den Voldgiftstraktat, vi her behandle, er den eneste mellem to europæiske Stater afsluttede, som er uden Undtagelse. Det hedder sig, at der i øvrigt findes Voldgiftstraktater af lignende Indhold mellem Italien, altsaa en europæisk Stormagt, og Argentina og desuden mellem nogle Smaarepublikker i Mellemamerika. Dette sidste kommer jeg til at nævne, fordi vi der have et Eksempel paa Voldgift mellem Nabostater uden Undtagelser. Men vi maa erkende, naar vi se paa Forholdene til nogle af vore Nabostater, at med Hensyn til Betyggelsen af vort Fædrelands Fremtid gennem Fred og Voldgift er der endnu et godt Stykke tilbage. Men hvor langt eller hvor kort dette Stykke er, kunne vi intet vide om.

Ingen dansk, ingen europæisk Fredsven vilde for en halv Snes Aar siden have troet, at Fredstanken i disse 10 Aar vilde gøre det Fremskridt, den nu virkelig har gjort. I dette Øjeblik leve vi i et Aar, der synes at ville kappes med Aarene 1789 og 1848 i verdenshistorisk Betydning, og under saadanne Forhold kan Udviklingen komme til at gaa fremad med Kæmpe-